

Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Nikoleta Pavićević <nikoleta@institut-alternativa.org>

Mon 09/11/2020 13:45

To: SPI <spi@skupstina.me>;

Cc: Predsjednik <predsjednik@skupstina.me>; Generalni sekretar <generalni.sekretar@skupstina.me>;

 1 attachments (108 KB)

SPI - Skupština Crne Gore.pdf;

Poštovani/a,

u prilogu Vam dostavljam zahtjev Instituta alternativa za slobodan pristup informacijama.

Ljubazno Vas molim za potvrdu prijema ovog emaila.

Srdačan pozdrav,

Nikoleta Pavićević
Saradnica na projektima

Institut alternativa
+382 020 268 686,
www.institut-alternativa.org

PRIMLJENO:	9. 11.	2020	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-41/20-36		
VEZ:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

institut alternativa

Podgorica, 09.11.2020.

Skupština Crne Gore

Predmet: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Shodno odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list CG", br. 44/12 i br. 30/17), podnosimo zahtjev za pristup sljedećoj informaciji – kopiji dokumenta:

- Kopija predloga Zakona o zaštiti od povreda ljudskih prava (Zakon o lustraciji), koji je podnijela Liberalna partija/Miodrag Živković 16. marta 2007. godine

Pristup predmetnom dokumentu tražimo u cjelosti u elektronskoj formi u mašinski čitljivom formatu na e-mail: nikoleta@institut-alternativa.org.

Ukoliko je gore navedena opcija nemoguća zbog nepostojanja elektronske verzije dokumenta, pristup želimo ostvariti dostavom kopije putem pošte, preporučenom pošiljkom na adresu Instituta alternativa Bulevar Džordža Vašingtona 57, 1/20, Podgorica.

S obzirom da su tražene informacije precizne i da ne zahtijevaju druge dodatne radnje, molimo da nam iste dostavite u zakonskom roku u jednom od ova dva navedena oblika.

S poštovanjem,

N. Pavićević

Nikoleta Pavićević

Institut alternativa
Bulevar Džordža Vašingtona 57, 1/20
20 000 Podgorica
Crna Gora

020 268 686

nikoleta@institut-alternativa.org

Skupština Crne Gore
Generalni sekretar

Broj: 00-41/20-36/3
Podgorica, 11. novembar 2020. godine

Skupština Crne Gore, na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list Crne Gore“, br. 44/12 i 30/17), postupajući po zahtjevu za pristup informaciji Instituta alternativa iz Podgorice, Bulevar Džordža Vašingtona br. 57, br. 00-41/20-36 od 9. novembra 2020. godine, radi pristupa informaciji, donosi

R J E Š E N J E

Usvaja se zahtjev za pristup informaciji Instituta alternativa iz Podgorice, br. 00-41/20-36 od 9. novembra 2020. godine, pa mu se dozvoljava pristup Prijedlogu zakona o odgovornosti za kršenje ljudskih prava, SU-SK br. 01-136 od 16. marta 2007. godine, koji je podnio tadašnji poslanik Liberalne partije Crne Gore Miodrag Živković.

Pristup informaciji iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja ostvariće se dostavom informacije, elektronskim putem, na e-mail adresu podnosioca zahtjeva – nikoleta@institut-alternativa.org.

Žalba protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

O b r a z l o ž e n j e

Institut alternativa iz Podgorice podnio je Skupštini Crne Gore zahtjev za pristup informaciji, br. 00-41/20-36 od 9. novembra 2020. godine, kojim je tražio da mu se omogući pristup:

„ - kopiji predloga Zakona o zaštiti od povreda ljudskih prava (Zakona o lustraciji), kojeg je podnijela Liberalna partija/Miodrag Živković 16. marta 2007. godine“.

U postupku po zahtjevu za pristup informaciji, Skupština Crne Gore je utvrdila da posjeduje traženu informaciju, opisanu u stavu 1 dispozitiva rješenja, te da se u istoj ne nalaze podaci čijim bi se objelodanjivanjem ugrozio neki od interesa iz člana 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama pa nalazi da predmetni zahtjev treba usvojiti kao osnovan, u skladu sa članom 13 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje, shodno članu 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko Skupštine Crne Gore. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 4,00 eura administrativne takse na žiro račun, br. 907-83001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama („Službeni list Crne Gore“, br. 18/19).

Aleksandar Jovicević

LIBERALNA PARTIJA CRNE GORE
Posl. br. 53/03
U Podgorici, 16. marta 2007. godine

Република Црна Гора
УСТАВОТВОРНА СКУПШТИНА
РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Примљено: 16. III 2007 г.	Прилог
СУ-СК Бр. 01-136	

СКУПШТИНА RCG

- Predsjedniku -

PODGORICA

U prilogu Vam dostavljamo PREDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA KRŠENJE LJUDSKIH PRAVA, na osnovu čl. 130. Poslovnika Skupštine RCG, kako bi ga uvrstili u dnevni red prvog narednog zasijedanja Skupštine RCG.

PRILOG: Elektronska verzija zakona

Pošlanik LPCG,
Miodrag Živković

PRIJEDLOG

ZAKONA

O ODGOVORNOSTI ZA KRŠENJE LJUDSKIH PRAVA

I OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju, odnosno određuju:

- oblici i vidovi kršenja ljudskih prava kao osnov za ispitivanje odgovornosti;
- lica prema kojima se sprovodi postupak ispitivanja odgovornosti za kršenje ljudskih prava;
- načela i pravila postupka ispitivanja odgovornosti za kršenje ljudskih prava;
- sastav, nadležnost i postupak nadležnih organa i
- mjere koje se izriču licima za koja je utvrđeno da su kršila ljudska prava.

Odgovornost za kršenje ljudskih prava

Član 2.

Odgovornost za kršenje ljudskih prava (u daljem tekstu: lustracija) označava postupak ispitivanja i utvrđivanja kršenja ljudskih prava određenih ovim zakonom, utvrđivanja pojedinačne odgovornosti za kršenje ljudskih prava i izricanje mjera zbog utvrđenih kršenja ljudskih prava.

Ljudska prava u smislu ovog zakona

Čl. 3.

1. Ljudska prava u smislu ovog zakona jesu prava predviđena Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, koji je potpisala i ratifikovala Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, prava i slobode čovjeka i građanina predviđena Ustavom SFRJ iz 1974. godine, Ustavom Savezne Republike Jugoslavije iz 1992. godine i Ustavom Republike Crne Gore iz 1992. godine.

2. Ako je utvrđena povreda ljudskih prava poslije 23. marta 1976. godine, kao dana stupanja na snagu Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima u SFRJ, a postoji suprotnost između odredaba tog pakta i unutrašnjeg prava, primjenjivat će se pravila tog pakta.

Vremensko važenje ovog zakona

Član 4.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sva kršenja ljudskih prava izvršena poslije 23. marta 1976. godine, kao dana stupanja na snagu Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, pod uslovima određenim ovim zakonom.

II OBLICI I VIDOVI KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA KAO OSNOV ODGOVORNOSTI

Opšti oblik kršenja ljudskih prava

Član 5.

Kršenje ljudskih prava u smislu ovog zakona jeste svaka radnja lica određenog ovim zakonom preduzeta u vršenju dužnosti, odnosno zadataka, koja:

1. predstavlja krivično djelo ili drugo kažnjivo djelo koje se goni po službenoj dužnosti, za koje je nastupila zastarelost krivičnog ili drugog kaznenog gonjenja, a u čijem je izvršenju lice određeno ovim zakonom učestvovalo kao izvršilac, podstrekač, saučesnik, pomagač, organizator zločinačkog udrženja ili na drugi način, ili čije izvršenje nije spriječilo u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima;
2. ima za cilj da se neko lice liši prava koje mu po zakonu pripada ili da mu se oteža ostvarivanje takvog prava ili da se nekom licu omogući da stekne neko pravo ili korist koji mu po zakonu ne pripadaju; ili
3. ima za cilj da utiče na državni organ, organizaciju, preduzeće ili drugo pravno lice da donese odluku ili preduzme radnju kojom se građani dovode u neravnopravan položaj ili da utiče na ishod sudskog ili upravnog postupka.

Posebni oblici kršenja ljudskih prava vrijeđanjem prava na privatnost

Član 6.

1. Kršenje ljudskih prava u smislu ovog zakona jeste i svaka radnja lica određenog ovim zakonom, kojom se vrijeđa pravo na privatnost drugog lica, a koja je preduzeta sa ciljem da se dođe do informacija koje se tiču toga lica ili su u

njegovom posjedu, da bi se te informacije dostavile Agenciji za nacionalnu bezbjednost ili ranijoj, odnosno odgovarajućoj službi.

2. Kršenje ljudskih prava postoji i kada je radnja iz stava 1. ovog člana izvršena po naređenju pretpostavljenog kao i kada nije bila protivpravna prema unutrašnjim propisima koji su važili u vrijeme njenog izvršenja, ali je bila protivna odredbama Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Posebni oblici kršenja ljudskih prava povredom pravne jednakosti

Čl. 7.

I Kršenje ljudskih prava u smislu ovog zakona jeste i svaka radnja lica određenog ovim zakonom, kojom se u sudskom postupku ili u postupku pred drugim državnim organom, kao i u postupku pred organizacijom koja vrši javna ovlašćenja ili prilikom zaključenja pravnih poslova i drugih vidova pravnog prometa od strane državnog organa ili organizacije koja vrši javna ovlašćenja:

1. neopravdano povlašćuje jedno lice u odnosu na drugo ili druga lica, uzimanjem predmeta u rad redosljedom kojim nijesu primljeni, ili zaključenjem pravnih poslova pod privilegovanim uslovima, ako zakonom nije drugačije određeno;
2. dovodi u neravnopravan položaj jedno lice u odnosu na drugo ili druga lica, protivno načelu pravne jednakosti bez obzira na pol, uzrast, rasu, boju kože, nacionalnu pripadnost, politički stav i druga svojstva ličnosti i kada dovođenje u neravnopravan položaj nije krivično djelo, ili se odbija pružanje javnih usluga protivno načelu pravne jednakosti; ili
3. ne preduzimaju mjere radi obezbjeđenja ravnopravnosti lica kada je to zakonom propisano.

II Kršenje ljudskih prava postoji i kada je radnja iz stava 1. ovog člana izvršena po naređenju nadležnog lica ili organa ili pretpostavljenog, kao i kada nije bila protivpravna prema unutrašnjim propisima koji su važili u vrijeme njenog izvršenja, ali je bila protivna odredbama Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Isključenje odgovornosti za kršenje ljudskih prava

Član 8.

Ne ispituje se odgovornost za kršenje ljudskih prava iz čl. 6. i 7. ovog zakona, ako je radnja:

1. izvršena od lica mlađeg od 18. godina;
2. izvršena usled prinude, prijetnje, ucjene ili drugog nedopuštenog pritiska; ili
3. izvršena davanjem informacija Agenciji za nacionalnu bezbjednost ili ranijoj odnosno drugoj odgovarajućoj službi u izjavi prilikom saslušanja u policiji, odnosno zadržavanja u policiji, zatvoru ili pritvoru.

Kršenje ljudskih prava primjenom neustavnog zakona

Član 9.

Kršenje ljudskih prava u smislu ovog zakona jeste i svaka radnja lica određenog ovim zakonom, kojom se u sudskom postupku ili u postupku pred drugim državnim organom, kao i u postupku pred organizacijom koja vrši javna ovlašćenja, primjenjuje zakon ili drugi opšti akt, za koji je očigledno i opštepoznato da je protivan ustavnim i međunarodnim pravilima o ljudskim pravima, a da se prethodno nije pokrenuo ili inicirao postupak za ispitivanje ustavnosti tog zakona ili opšteg akta ili da se na drugi način nije ukazalo na tu protivnost, ako je usled te radnje povrijeđeno bilo koje ljudsko pravo određeno ovim zakonom, izuzev ako je primijenjen zakon ili drugi opšti akt koji ustavni sud, u zakonito sprovedenom postupku, nije oglasio neustavnim ili protivnim međunarodnim pravilima o ljudskim pravima.

Učešće u sudskom ili vansudskom postupku u kojem se primjenjuju politički stavovi

Član 10.

Kršenje ljudskih prava u smislu ovog zakona postoji i onda kada je lice određeno ovim zakonom, u službenom svojstvu postupalo u sudskom postupku ili postupku pred državnim organom ili organizacijom koja vrši javna ovlašćenja, kojim se drugo lice lišava određenih prava, ili mu se prava ograničavaju, ili mu se nameće kakva obaveza da nešto čini, ne čini ili trpi, ili mu se izriče kakva kaznena ili druga prinudna mjera, ako je znalo ili moralo znati da se postupak vodi isključivo radi primjene političkih stavova i mjerila koja se otvoreno ili prikriveno prikazuju kao pravna pravila ili mjerila.

III UČESNICI I PRAVILA POSTUPKA

1. Lica prema kojima se vodi postupak

Lica podložna odgovornosti za kršenje ljudskih prava

Član 11.

Postupak lustracije se sprovodi prema licima koja zauzimaju ili su kandidati za sledeće položaje:

1. poslanika Skupštine RCG;
2. predsjednika Republike;
3. predsjednika i člana Vlade RCG
4. gradonačelnika, predsjednika SO i glavnog administratora;
5. rukovodećeg radnika, odnosno generalnog sekretara Skupštine RCG;
6. rukovodećeg radnika u službi predsjednika Republike;

7. zamjenika i pomoćnika ministra, funkcionera koji rukovodi republičkim organima i organizacijama, i druge starješine organa u republičkim organima i organizacijama i službama koje postavlja ili imenuje republička vlada;
8. predsjednika i sudiju Ustavnog suda RCG, predsjednika u sudiju Vrhovnog suda, predsjednika i sudiju sudova opšte nadležnosti i posebnih sudova, predsjednika i člana pravosudnog savjeta, državnog tužioca i njegove zamjenike, starješinu organa za prekršaje i sudije za prekršaje;
9. direktora i člana upravnog odbora javnog preduzeća čiji je osnivač RCG ili lokalna samouprava;
10. direktora i člana upravnog odbora javne ustnove čiji je osnivač RCG ili lokalna samouprava i to:
 - predsjednika i člana savjeta univerziteta, rektora univerziteta i dekana fakulteta;
 - predsjednika i člana upravnog odbora ili drugog odgovarajućeg organa upravljanja, direktora i odgovornog urednika organizacije koja se bavi javnim informisanjem ili izdavaštvom;
11. predsjednika i zamjenika predsjednika centralne banke Crne Gore;
12. direktora banke sa većinskim državnim kapitalom;
13. rukovodioca i ovlašćenog službenog lica u Agenciji na nacionalnu bezbjednost, odnosno drugoj odgovarajućoj službi;
14. rukovodioca i ovlašćenog službenog lica u upravi policije RCG i u centrima bezbjednosti policije;
15. rukovodioca i ovlašćenog službenog lica u zavodskoj ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija;
16. šefa diplomatske misije u stranoj državi i međunarodnoj organizaciji, odnosno konzula; i
17. starješina vojske RCG i rukovodeće službeno lice vojne obavještajne službe.

2. Učesnici i ispitivanje odgovornosti

Učesnici u postupku

Član 12.

1. Stranka u postupku je lice čija se odgovornost za kršenje ljudskih prava ispituje pred Komisijom za ispitivanje odgovornosti za kršenje ljudskih prava (u daljem tekstu: Komisija).
2. Na zastupanje lica iz stava 1. ovog člana, njegov položaj, pravo na odbranu i na branioca shodno se primjenjuju pravila Zakona o krivičnom postupku.
3. Ako Komisija smatra da je to potrebno radi izvođenja dokaza, a naročito radi uzimanja izjave od lica čije je ljudsko pravo povrijeđeno, pozvat će Ombudsmana da učestvuje u postupku.

Ispitivanje odgovornosti pojedinca

Član 13.

1. U postupku lustracije ispituje se odgovornost fizičkog lica za kršenja ljudskih prava određena ovim zakonom.
2. Pripadnost određenoj političkoj stranci, organizaciji ili grupi, izuzev pripadnosti zločinačkom udruženju u slučaju kada je kršenje ljudskih prava istovremeno krivično djelo za koje je nastupila zastarelost krivičnog gonjenja, samo po sebi nije osnov za sprovođenje postupka lustracije i za izricanje lustracionih mjera.
3. U postupku lustracije utvrđuje se da su u vrijeme kršenja ljudskih prava bile ispunjene pretpostavke pojedinačne odgovornosti u skladu sa krivičnim i drugim kaznenim zakonima.
4. Ako se u postupku lustracije utvrdi da, u vrijeme vođenja postupka, lice prema kojem se ovaj postupak vodi nije uračunljivo, ili da postoje razlozi zbog kojih bi moglo biti lišeno poslovne sposobnosti, taj postupak će biti obustavljen, a organ ili organizacija nadležni za kandidovanje, izbor ili prijem u službu lica iz čl. Ovog zakona, kao i nadležni sud će bez odlaganja, biti obaviješteni o ovim činjenicama.

Poštovanje dostojanstva ličnosti lica prema kome se vodi postupak lustracije i poštovanje drugih prava

Član 14.

1. Komisija i drugi organi postupka lustracije dužni su da poštuju dostojanstvo ličnosti lica prema kome se vodi postupak lustracije.
2. Komisija i drugi organi postupka lustracije nijesu ovlašćeni da primjenjuju prinudne mjere radi obezbjeđenja prisustva i učešća lica prema kome se vodi lustracioni postupak.
3. Sva prava koje uživa lice protiv koga se vodi krivični postupak, uživa i lice prema kome se vodi postupak lustracije.
4. Svaka povreda procesnih ovlašćenja lica prema kome se vodi postupak lustracije predstavlja apsolutno bitnu povredu postupka.

3. Prethodni postupak

Pokretanje postupka prema kandidatu

Član 15.

1. Prema licu koje je kandidat za položaj iz člana 11. ovog zakona, sprovodi se prethodni postupak lustracije.

2. Organi i organizacije nadležni za kandidovanje, izbor, postavljenje ili prijem u službu lica iz tačke 3. i 4., osim za gradonačelnika, od tač. 5. do tač. 9. i tač. 12. do 17. člana 11. ovog zakona, dužni su da bez odlaganja podnesu zahtjev za provjeru kršenja ljudskih prava (u daljem tekstu: zahtjev za provjeru) Komisiji.
3. Provjeru za lica iz tačke 1., 2., 4., /za gradonačelnika/, 10. i 11., člana 11. ovog zakona, Komisija vrši po službenoj dužnosti.

Obaveze Komisije poslije pokretanja postupka

Član 16.

1. Vijeće Komisije za ispitivanje odgovornosti za kršenje ljudskih prava (u daljem tekstu: vijeće Komisije) je dužno da izvrši provjeru da li su lica iz člana 11. ovog zakona kršila ljudska prava.
2. Provjera se vrši uvidom u spise Agencije za nacionalnu bezbjednost ili ranije odnosno druge odgovarajuće službe, sudske spise, spise drugih državnih organa i organizacija i u druge dokaze za koje utvrdi njihovu vjerodostojnost.
3. Svi organi i organizacije kod kojih se nalaze spisi čija se provjera vrši dužni su da vijeću Komisije bez odlaganja omoguće uvid u sve tražene spise i druge tražene dokaze.
4. Komisija, na osnovu izvršene provjere, pismeno u roku od 8 dana od dana okončanja provjere, obavještava organe i organizacije iz člana 15. stav 2., kao i kandidata prema kome se sprovodi postupak lustracije o tome da li su kandidati za funkcije i položaje iz člana 11. ovog zakona kršili ljudska prava, odnosno da li su inicirali, naređivali ili svojim obavještenjima ili na drugi način učestvovali u kršenju ljudskih prava.

Prava kandidata prema kome se vodi postupak lustracije

Član 17.

1. Kandidat za položaje iz člana 11. ovog zakona ima pravo da u roku od 8 dana od dana prijema obavještenja o kršenju ljudskih prava, izvrši uvid u sve dosije, dokumente ili druge dokaze na osnovu kojih je vijeće Komisije utvrdilo da je taj kandidat kršio ljudska prava.
2. Lice iz stava 1. ovog člana ima pravo da u roku od 8 dana od dana ostvarenog uvida, odnosno isteka roka za uvid, saopšti vijeću Komisije da odustaje od kandidature ili da uloži prigovor Komisiji.
3. Ako lice iz stava 1. ovog člana odustane od kandidature, Komisija o tome odmah obavještava organ, odnosno organizaciju nadležne za kandidovanje, izbor, postavljenje ili prijem lica u službu.
4. Ako lice iz stava 1. ovog člana uloži prigovor Komisiji, Komisija na sjednici odlučuje o prigovoru u roku od 3 dana od dana prijema prigovora.

5. Protiv odluke Komisije kojom je odbijen , odnosno odbačen prigovor, podnosilac prigovora može podnijeti žalbu ustavnom sudu u roku od 8 dana od dana prijema odluke Komisije.

Žalba

Član 18.

U žalbi se mogu iznositi samo one činjenice za koje kandidat učini vjerovatnim da za njih nije znao ili da za njih nije mogao znati, odnosno predlagati samo oni dokazi za koje učini vjerovatnim da su pribavljeni ili nestali pošto je Komisija donijela odluku o prigovoru iz člana 17. stav 2. ovog zakona.

4. Naknadni postupak

Pokretanje postuka

Član 19.

Prema licu koje zauzima položaj iz člana 11. ovog zakona, Komisija pokreće i sprovodi naknadni postupak lustracije po službenoj dužnosti.

Pravila postupka

Član 20.

U naknadnom postupku lustracije primjenjuju se pravila iz člana 16. do 18. ovog zakona.

Usmena rasprava

Član 21.

1. Lice koje zauzima položaj iz člana 11. ovog zakona može u prigovoru Komisiji, zatražiti da Komisija zakaže i održi usmenu raspravu radi izvođenja dokaza o kršenju ljudskih prava.
2. Ako je zatraženo održavanje usmene rasprave, Komisija je dužna zakazati raspravu u roku od 15 dana od dana izjavlivanja prigovora.
3. Na raspravu se poziva lice iz stava 1. ovog člana, a po potrebi i lica iz člana 12. stav 3. ovog zakona i upozoravaju se da na raspravi podnesu sve dokaze, odnosno da na raspravu dovedu sve svjedoke ili vještake čiji iskaz nude za dokaz svojih tvrdnji, pod prijetnjom nemogućnosti docnijeg predlaganja i izvođenja dokaza.

4. Usmena rasprava nije javna. Komisija je dužna upozoriti sve prisutne da su dužni kao tajnu čuvati podatke o toku usmene rasprave.
5. Ako lice iz stava 1. ovog člana to pismeno zatraži, usmena rasprava pred Komisijom je javna.
6. U žalbi Ustavnom sudu mogu se iznositi nove činjenice i novi dokazi ako lice iz stava 1. ovog člana učini vjerovatnim da je za te činjenice saznalo po zaključenju usmene rasprave pred Komisijom, odnosno da je dokaze pribavilo ili da su oni nastali tek po zaključenju usmene rasprave pred komisijom..

Shodna primjena pravila postupka

Član 22.

Vijeća Komisije i Komisija u postupanju u pojedinačnim pravnim stvarima primjenjuju pravila zakona o krivičnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

IV ORGANI ZA ISPITIVANJE ODGOVORNOSTI ZA KRŠENJE LJUDSKIH PRAVA

Komisija

Član 23.

1. Komisija za ispitivanje odgovornosti za kršenje ljudskih prava osniva se ovim zakonom.
2. Komisija je samostalan i nezavistan organ koji vodi postupak lustracije protiv lica određenih ovim zakonom, utvrđuje kršenja ljudskih prava na način određen ovim zakonom i izriče mjere određene ovim zakonom.
3. Sjedište Komisije je u Podgorici.
4. Sredstva za rad Komisije obezbjeđuju se u budžetu RCG.

Sastav i način izbora Komisije

Član 24.

1. Komisija ima devet članova. Tri člana komisije su sudije Vrhovnog suda RCG, tri člana su istaknuti pravni stručnjaci, jedan član je zamjenik državnog tužioca RCG i dva člana su poslanici Skupštine RCG, koji su diplomirani pravnici od kojih je jedan izabran sa izborne liste koja ima parlamentarnu većinu, a drugi iz reda opozicionih poslanika.

2. Članove komisije predlaže predsjednik RCG, tako da za svako mjesto, iz svake grupe određene u stavu 1. ovog člana, mora predložiti najmanje dva kandidata.
3. Članove komisije bira Skupština RCG (u daljem tekstu: Skupština) tajnim glasanjem. Posebno se glasa o listama kandidata među sudijama Vrhovnog suda, istaknutim pravnim stručnjacima, zamjenicima državnog tužioca RCG i poslanicima koji su diplomirani pravnici.
4. Za člana Komisije je izabran kandidat koji je dobio većinu glasova prisutnih poslanika. Ako više kandidata dobije podjednak broj glasova glasanje se ponavlja.
5. Ako se ni u ponovljenom glasanju ne postigne većina glasova iz stava 4. ovog člana, za članove Komisije su izabrani kandidati, koji su u okviru svoje grupe određene u stavu 1. ovog člana, dobili najveći broj glasova.

Unutrašnja organizacija Komisije

Član 25.

1. Predsjednika Komisije biraju članovi Komisije.
2. Komisija ima 3 vijeća.
3. Predsjednik vijeća je sudija Vrhovnog suda RCG.
4. Postupak lustracije vode vijeća Komisije.
5. Radi zauzimanja načelnih pravnih stavova, ujednačavanja prakse, odlučivanja o prigovoru, održavanja usmene rasprave, ili radi obavljanja drugih poslova određenih ovim zakonom, saziva se sjednica Komisije.
6. Sjednicu Komisije saziva predsjednik po sopstvenoj inicijativi, ili na pismeni predlog najmanje tri člana Komisije.
7. Unutrašnji raspored rada Komisije, sastav vijeća, način dodjele predmeta i rad sjednice Komisije uređuju se Poslovníkom Komisije koji donosi Komisija.
8. Unutrašnji raspored rada, sastav vijeća, način dodjele predmeta i utvrđeni način rada Komisije mijenjaju se na isti način na koji se donosi Poslovník Komisije.
9. Komisija ima sekretara kojeg imenuje Skupština RCG.

Vrijeme na koje se biraju članovi

Član 26.

Član Komisije bira se na vrijeme od 5 godina i može biti ponovo biran još jednom, a član Komisije iz reda poslanika bira se na vrijeme do isteka njegovog mandata.

Prevremeni prestanak mandata

Član 27.

(1) Svojstvo člana Komisije prestaje prije isteka vremena na koje je izabran:

1. usvajanjem pismene ostavke od strane Skupštine RCG – danom usvajanja ostavke;
2. prestankom svojstva na osnovu kojeg je član izabran – danom prestanka svojstva;
3. razrješenjem – danom donošenja odluke Skupštine RCG;
4. trajnim gubitkom radne sposobnosti za vršenje poslova člana Komisije – danom donošenja odluke Skupštine RCG i
5. smrću člana Komisije.

(2) Svojstvo člana Komisije ne prestaje ispunjenjem uslova za penziju.

(3) Na mjesto člana Komisije kojem je svojstvo prestalo prije isteka vremena na koje je biran, bira se novi član čiji mandat traje do isteka vremena članu Komisije na čije mjesto se bira.

(4) Predsjednik Skupštine RCG je dužan da stavi na dnevni red sjednice izbor novog člana Komisije u roku od 30 dana od prestanka svojstva člana Komisije, a predsjednik republike je dužan da predloži nove kandidate u roku od 15 dana od prestanka svojstva člana u Komisiji.

Smetnje za svojstvo člana Komisije

Član 28.

1. Član Komisije ne može biti lice koje je član organa političke stranke, izuzev poslanika, niti lice koje je osuđeno na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje 6 mjeseci, kao i zbog krivičnog djela ili drugog kažnjivog djela koje ga čini nedostojnim javnog povjerenja.
2. Postupak radi ispitivanja smetnji za koje se naknadno saznalo pokreće Komisija, u roku od 30 dana od dana saznanja za smetnje.
3. Izvještaj o tome da li postoje smetnje iz stava 1. ovog člana podnose tri člana Komisije koje imenuje predsjednik.
4. Na osnovu izvještaja Komisija predlaže Skupštini RCG da razriješi člana Komisije za kojeg je utvrdila da postoje smetnje iz stava 1. ovog člana.

Razrješenje

Član 29.

1. Razlozi za razrješenje člana Komisije su isti kao i razlozi za razrješenje sudije.
2. Razlozi za razrješenje predsjednika Komisije su isti kao i razlozi za razrješenje predsjednika suda.
3. Na postupak razrješenja člana Komisije i predsjednika Komisije shodno se primjenjuju pravila za razrješenje sudije.

4. Postupak razrješenja pokreću predsjednik Komisije, Komisija, predsjednik Republike ili predsjednik Skupštine RCG.
5. Postupak razrješenja sprovodi Komisija koja utvrđuje obrazloženi predlog.

U donošenju odluke ne učestvuje član Komisije čije razrješenje se traži.

6. O predlogu za razrješenje odlučuje Skupština RCG.

Organi pravnih lijekova

Član 30.

Protiv odluke vijeća komisije može se izjaviti prigovor toj Komisiji, a protiv odluke Komisije o prigovoru, može se izjaviti žalba Ustavnom sudu.

Nadležnosti

Član 31.

(1) Vijeće Komisije:

1. pokreće postupak po službenoj dužnosti;
2. ispituje da li je u pokrenutom postupku povrijeđeno ljudsko pravo pojedinačnom radnjom ili aktom lica određenih ovim zakonom;
3. izvodi dokaze radi utvrđivanja kršenja ljudskih prava;
4. donosi prvostepene odluke u kojima utvrđuje da li je izvršena povreda ljudskih prava i odlučuje o izricanju mjera zbog povrede ljudskih prava.

(2) Komisija:

1. utvrđuje načelne pravne stavove o pojmu i vrstama ljudskih prava na koje se odnosi ovaj zakon, o utvrđivanju pojedinačne odgovornosti lica određenih ovim zakonom i o mjerama koje se izriču radi kršenja ljudskih prava.;
2. zauzima stavove neophodne radi ujednačavanja prakse svojih vijeća;
3. odlučuje o prigovorima protiv odluke vijeća Komisije, bez održavanja usmene rasprave, ili na osnovu usmene rasprave, u skladu sa ovim zakonom i
4. obavlja druge poslove određene ovim zakonom.

Izuzete člana Komisije

Član 32.

Na izuzete člana Komisije shodno se primjenjuju pravila zakona o krivičnom postupku.

V MJERE ZBOG KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA

Javno saopštenje Komisije

Član 33.

Komisija će u sredstvima javnog informisanja, koje sama odredi, a uvijek u «Službenom listu RCG» objaviti saopštenje sa podacima o kršenju ljudskih prava koje je izvršilo lice iz člana 11. ovog zakona:

1. ako se to lice ne povuče sa položaja koji obavlja ili ne odustane od kandidature u roku od 8 dana od dana isteka roka za vršenje prava na uvid u spise iz člana 17. i člana 20. ovog zakona, ako Komisija na osnovu sprovedenog postupka, stekne uvjerenje da je to lice kršilo ljudska prava u smislu ovog zakona;
2. ako to lice ne uloži prigovor u skladu sa ovim zakonom;
3. ako se to lice ne povuče sa položaja koji zauzima ili ne odustane od kandidature u roku od 8 dana od dana prijema odluke Komisije o odbijanju odnosno odbacivanju njegovog prigovora;
4. ako to lice ne uloži žalbu u skladu sa ovim zakonom i
5. ako se to lice ne povuče sa položaja koji zauzima ili ne odustane od kandidature u roku od 8 dana od dana prijema odluke ustavnog suda o odbijanju odnosno odbacivanju njegove žalbe.

Mjere ograničenja zauzimanja položaja

Član 34.

1. Lice za koje je odlukom Komisije ili Ustavnog suda utvrđeno da je kršilo ljudska prava, a nije se povuklo sa položaja, odnosno odustalo od kandidature za položaje određene u članu 11. stav 5. do 17. ovog zakona, u roku od 30 dana od dana javnog saopštenja Komisije iz člana 33. ovog zakona, ne može zauzimati, odnosno zauzeti položaje iz člana 11. ovog zakona u roku od 5 godina od dana javnog saopštenja Komisije.
2. Nastupanje uslova za zabranu zauzimanja položaja iz člana 11. ovog zakona, određenih u stavu 1. ovog člana, po službenoj dužnosti utvrđuje Ustavni sud, a odluka kojom je utvrdio postojanje tih uslova, zajedno sa zakonskom zabranom iz stava 1. ovog člana, objavljuje se u «Službenom slistu RCG».
3. Lice iz stava 1. ovog člana, poslije objavljivanja odluke Ustavnog suda iz stava 2. ovog člana ne može više punovažno zauzimati dotadašnji položaj.
4. Lice kome je izrečena mjera zabrane zauzimanja položaja ima pravo da se u roku od 15 dana od dana objavljivanja mjere vrati kod poslodavca sa kojim je bio u radnom odnosu prije zauzimanja položaja, a ako mu je taj radni odnos prestao ili ako uopšte nije bio u radnom odnosu, stiče prava koja pripadaju zaposlenom za čijim je radom prestala potreba.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu i primjena

Član 35.

1. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u «Službenom listu RCG», a primjenjuje se po isteku 3 mjeseca od dana stupanja na snagu.
2. Organi za sprovođenje postupka lustracije obrazuju se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
3. Ovaj zakon se primjenjuje 10 godina od dana stupanja na snagu.

Obrazloženje

Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 12. tačka 1. Ustava RCG, kojim se uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana.

Želimo takođe podsjetiti da je bivša Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija ratifikovala Međunarodni pakt o građanskim i političkim slobodama, koji je stupio na snagu 23. marta 1976. godine. Zaštita ljudskih prava i sloboda, bila je predviđena i u Ustavu bivše SFRJ iz 1974. godine. Iste ove odredbe preuzela je u svom Ustavu iz 1992. godine, bivša Savezna Republika Jugoslavija, a samim tim i Republika Crna Gora, kada je donijela svoj Ustav, 12. oktobra 1992. godine.

Razlozi za donošenje zakona

Zakon o odgovornosti za kršenje ljudskih prava je samo jedna od mjera koje se preduzimaju u zemljama bivšeg komunističkog režima, čija je neposredna prošlost po svim objektivnim pokazateljima bila opterećena ozbiljnim kršenjima ljudskih prava i sloboda.

Ovaj zakon je važan dio šireg procesa suočavanja sa sopstvenom prošlošću jer je neophodno utvrditi istinu o tim događanjima i utvrditi individualnu odgovornost svakog lica u procesu kršenja ljudskih prava i sloboda. Takav proces je svakako od velikog značaja za uspostavljanje vladavine prava u jednoj zemlji.

Crna Gora ulazi u proces pridruživanja sa EU, a još uvijek postoje najozbiljnije sumnje da na značajnim državnim funkcijama ima lica koja su u ne tako dalekoj prošlosti, svojim činjenjem ili nečinjenjem, kršili i vrijeđali ljudska prava i slobode.

Jedina alternativa ovom zakonu i njegovoj primjeni su stihijska, neobjektivna i neprovjerena, bez procesa dokazivanja, uklanjanja nekih lica sa državnih funkcija, što predstavlja vid dobro poznatih političkih čistki. Isto tako, bez donošenja ovog zakona, realno je očekivati veoma česte medijske afere kojima se prozivaju za kršenje ljudskih prava, lica na državnim i drugim funkcijama.

Sveobuhvatno posmatrano, a posebno kada shvatamo što može biti alternativa ovom zakonu, nije teško opredijeliti stav da prosto postoji neminovnost za donošenje jednog ovakvog zakona, koji bi eliminisao sve ostale negativnosti koje je realno očekivati, ukoliko se on ne usvoji i ne primijeni.

U prilog ovom zakonu svakako da ide i činjenica kojom eliminišemo svaki vid pravnog nasilja ili eventualni rizik kršenja ljudskih prava, nad licima za koje se sumnja da su to činila u prošlosti, što svakako mogu proizvesti navedeni alternativni modeli rješenja ovog problema. Ovome u prilog svakako da ide i činjenica da pravnu sigurnost i jednakost svih pred zakonom, možemo sačuvati u ovoj oblasti, samo ukoliko donesemo i primijenimo ovaj zakon, koji predviđa otvaranje i vođenje postupka u proceduri utvrđenoj u samom zakonu.

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona svakako da jeste obaveza društava koja su u fazi tranzicijskog procesa, a ranije je na vlasti bio komunistički sistem vladanja, da izvrše svoje suočavanje sa prošlošću i individualiziraju odgovornost svakog pojedinca na javnoj funkciji koju štiti ovaj zakon, za koga se dokaže da je u prošlosti kršio ljudska prava.

Naša obaveza u Crnoj Gori je tim i veća, što smo mi osim transformacije društva iz komunističkog sistema vladanja, imali u svom okruženju građanski rat sa teškim posledicama, u kom ratu su učestvovali u značajnoj mjeri građani Crne Gore, a i sama država je imala aktivan odnos.

Proces pridruživanja Crne Gore društvu uređenih demokratskih društava i država, svakako da podrazumijeva na svim javnim državnim funkcijama lica, čija prošlost ničim ne smije ukazivati da su u prošlosti bili eventualni prekršitelji ljudskih prava. Demokratska budućnost ove zemlje se može graditi samo sa ljudima na funkcijama koji ne smiju imati ovakvu ili sličnu hipoteku iz prošlosti.

Ona društva koja se na objektivan način ne suoče sa svojom prošlošću, moraju očekivati da se u budućnosti, upravo ta prošlost suoči sa njima samima. Crna Gora se sada upravo nalazi u toj fazi svog društvenog razvoja, kada mora na zakonit način uz poštovanje zakonite procedure, sprovesti postupak svog suočavanja sa prošlošću, eliminišući sva lica sa javnih funkcija koje štiti ovaj zakon.

Opšte je poznato da tamo gdje ne postoji vladavina prava, postoji vladavina sile i zato je ovaj zakon dobar primjer da barem u ovoj oblasti zaustavimo vladavinu sile i uspostavimo vladavinu prava.

Donošenjem ovog zakona, Crna Gora bi napravila značajan demokratski iskorak i napravila ozbiljan diskontinuitet sa svojom autoritarnom prošlošću. Svakako da bi i većinska politička volja, kojom bi ovaj zakon bio usvojen, bila najbolji znak EU da se Crna Gora na najozbiljniji način sprema za ulazak u nju.

Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i međunarodnim konvencijama.

Opšte je poznato da su upravo evropske zemlje koje su nekada pripadale komunističkom sistemu vladanja, u procesu tranzicije donosile ovakve zakone. Gotovo sve zemlje koje su sprovele postupak lustracije, danas su već punopravni članovi EU.

Postoji veliki broj međunarodnih konvencija koje su predvidjele zaštitu od kršenja ljudskih prava u skladu sa intencijama ovog zakona, ali ćemo ovom prilikom istaći posebno Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, koji je stupio na snagu 23. marta 1976. godine, a koji je ratifikovala bivša SFRJ, kao posredni, ali izvorni pravni prethodnik Republike Crne Gore.

Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Za ovaj zakon nije neophodno posebno pojašnjenje osnovnih pravnih instituta iz razloga što se osim termina lustracija, koji je preveden u naslovu zakona i u čl. 2. ovog zakona ne upotrebljavaju novi pravni instituti ili novi termini, sa kojima se do danas nijesmo srećali.

Sredstva budžeta za sprovođenje ovog zakona

Za sprovođenje ovog zakona, potrebno je predvidjeti dodatna sredstva u budžetu, koja sredstva treba opredijeliti ministarstvo finansija na osnovu realnih troškova i potreba Komisije koja će voditi postupak odgovornosti za kršenje ljudskih prava.

Sredstva se moraju obezbijediti na period od 10. godina, koliki period je predviđen ovim zakonom, kao neophodan za funkcionisanje organa iz ovog zakona.